

2018

Република Македонија
Министерство за финансии
УПРАВА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ

ФИСКАЛИЗАЦИЈА И РЕГИСТРИРАЊЕ НА ГОТОВИНСКИТЕ ПЛАЌАЊА

Што треба да знаете доколку вршите промет на добра и услуги за кои плаќањата се вршат готовински?

Подготвува и издава:	Управа за јавни приходи Република Македонија бул. „Кузман Јосифовски-Питу“ бр.1, 1000 Скопје www.ujp.gov.mk info@ujp.gov.mk
Дата на издавање:	24.01.2018 година
Уредници:	Весна Новаковиќ - Сектор за поддршка на директорот и односи со јавност Сашо Јосифовски - Сектор за регистрација и утврдување на даноци
Дизајн и припрема:	Драгица Николоска - Сектор за поддршка на директорот и односи со јавност
Наслов:	Фискализација и регистрирање на готовинските плаќања

ISBN: 978-608-4592-93-8

Бр: 08-693/1

<http://www.ujp.gov.mk/mk/publikacii/pogledni/9>

2018 © Управа за јавни приходи

Материјалот е наменет за некомерцијални цели на Управата за јавни приходи. Копирање, умножување и употреба на материјалот за комерцијални цели не е дозволено. При користење на податоци од публикацииите на Управата за јавни приходи потребно е да се цитира изворот.

СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	2
ОБВРСКА ЗА ФИСКАЛИЗАЦИЈА.....	3
ЗАПОЗНАЈТЕ ГИ ОСНОВНИТЕ ПОИМИ ПОВРЗАНИ СО ФИСКАЛНИОТ СИСТЕМ НА ОПРЕМА.....	6
ДРУГИ ОБВРСКИ ПОВРЗАНИ СО КОРИСТЕЊЕТО НА ФИСКАЛНАТА АПАРАТУРА.....	13
ПРОИЗВОДИТЕЛИ И СЕРВИСЕРИ.....	16
ПОСТАПКА НА ФИСКАЛИЗАЦИЈА.....	18
ДАНОЧНИ ОЛЕСНУВАЊА.....	22
ПОСТАПКИ СО ДОКУМЕНТИТЕ.....	23
КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ.....	24

ВОВЕД

Оваа брошура треба да ве упати како да воведете систем за регистрирање на готовинските плаќања и ќе ви помогне во разрешувањето на проблемите со кои ќе се сретнете во праксата.

Брошурата ќе ви биде од корист ако вршите промет на добра и промет на услуги за кои плаќањето не се извршува по банкарски пат, односно плаќањата се вршат во готово, а прометот го регистрирате преку одобрен фискален систем на опрема.

ОБВРСКА ЗА ФИСКАЛИЗАЦИЈА

Обврската за воведување и користење на фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања, е воведена од 4 мај 2001 година¹. Функционалните и техничките карактеристики на фискалните апарати, начинот на добивање на дозвола за производство на фискална апаратура, техничкото одржување и сервисирање се дефинирани во „Правилник за техничките и функционалните карактеристики на интегрираниот автоматски систем за управување, образецот на фискалната сметка, образец на фискално лого, документот касова сметка за сторна трансакција, формата и содржината на книгата за дневни финансиски извештаи, начинот за одобрување и продолжување на дозволата на производството и продажбата на соодветен модел на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување, начинот на одземање на дозволата за одобрување на производството и продажбата на соодветен модел на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување, функционалните и техничките карактеристики кои треба да ги имаат фискалните апарати и интегрираниот автоматски систем за управување, постапката и документацијата за нивно одобрување за производство и продажба, елементите на фискалната сметка, начинот на проверка и контрола на фискалните апарати и правилата за техничко одржување и сервисирање на истите, формата и содржината на барањето за добивање овластување за вршење на контрола и проверка на функционалните и техничките карактеристики на фискалниот систем на опрема и потребната документација”.

Кој е обврзан да воведи и да користи фискален систем на опрема?

Даночните обврзници кои вршат промет на добра и промет на услуги за кои плаќањето не се извршува по банкарски пат, односно плаќањата се вршат во готово (готовински плаќања), должни се да воведат и користат одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања и задолжително да издаваат сметка за извршениот промет (фискална сметка).

---

1) Закон за регистрирање на готовинските плаќања

Дали даночните обврзници кои не се регистрирани за ДДВ се должни да воведат и користат фискален апарат?

Без разлика дали даночниот обврзник е регистриран или не е регистриран за целите на данокот на додадена вредност, а прометот на добрата или услуги го врши во готово, должен е да воведи и употребува фискален апарат.

Кој не е обврзан да воведи и да користи фискален систем на опрема?

Немаат обврска да се фискализираат:

- ✓ Даночните обврзници кои данокот од доход за приходите од вршење на дејност го плаќаат според паушално утврден нето-приход, освен таксистите. Таквиот статус се докажува со Решение издадено од Управата за јавни приходи.
- ✓ Физичките лица кои издаваат под закуп станбен или деловен простор.
- ✓ Лицата кои не се трговци за прометот на непреработено и сопствено земјоделско производство што го вршат на тезги на пазари, како и надвор од пазарите (се докажува со Решение издадено од Министерството за земјоделие, водостопанство и шумарство).
- ✓ Лицата кои вршат дејности во објекти што се наоѓаат во населени места со број на жители под 300 луѓе и кои се сместени во високопланински и тешко достапни места, со исклучок на туристички места.
- ✓ Лицата кои вршат улична продажба на весници и списанија - колпортерска продажба.
- ✓ Лицата кои вршат улична продажба на лозовите што се употребуваат при приредување на игрите на среќа од типот инстант лотарија, како и на картичките што се употребуваат при приредување на игрите на среќа од типот томбола.
- ✓ Лицата кои вршат континуиран промет, за кој издаваат сметки и за кој се предвидени последователни плаќања (испорака на струја, вода, телефонски услуги, греење и ладење и друго).
- ✓ Продажба на добра или услуги преку автомати за продажба кои работат со монети и книжни пари.

Кој е должен да изврши набавка на фискални апарати за зелените пазари?

Организаторите на зелените пазари се должни да извршат набавка на фискални апарати за корисниците на тезгите.

Фискализацијата на апаратите се врши на име и ЕДБ (Единствен даночен број) на корисникот на тезгата, кој преку него ќе го регистрира сопствениот готовински промет.

Во случај кога корисникот на тезга нема постојан закуп на едно место, односно врши продажба на повеќе пазари, тогаш тој е должен сам да изврши набавка на фискален апарат, во кој ќе го регистрира својот готовински промет без разлика каде е остварен.

Корисниците на тезги на зелените пазари ќе оидочнаи со фискализација од момениди на ирсиидиување на Република Македонија во Европскаиа Унија, а доидогаи ќе се оданочуваат идушално².

---

2) Закон за персоналниот данок на доход

ЗАПОЗНАЈТЕ ГИ ОСНОВНИТЕ ПОИМИ ПОВРЗАНИ СО ФИСКАЛНИОТ СИСТЕМ НА ОПРЕМА

Што е фискален апарат?

Фискален апарат е направа за регистрирање на вкупниот промет на продадени добра, извршени услуги и висината на данокот.

Преку апаратот се врши печатење и издавање на фискални сметки, дневен финансиски извештај и контролен финансиски извештај.

Што е фискална меморија?

Фискална меморија е системски дел на фискалниот апарат кој овозможува единечна регистрација на податоци и повеќекратно читање на истите.

Меморијата е дел од фискалниот модул и до неа може да се пристапи преку контролниот програм. Секоја фискална меморија се означува со соодветен регистарски број, кој е единствен и не смее да се повторува. Фискалната меморија станува активна само после фискализацијата, која ја извршува овластено лице од Управата за јавни приходи.

Видови на фискален систем на опрема

Под фискален систем на опрема се подразбира: фискална апаратура; и интегриран автоматски систем за управување.

Одобрени се следните видови на фискална апаратура:

- ✓ електронски каси со фискална меморија (статична каса, подвижна каса и таксиметар);
- ✓ фискални принтери; и
- ✓ електронски системи со фискална меморија за регистрирање на прометот на нафтени деривати на мало преку сметачки средства за количината и потрошокот на течни горива (бензиски пумпи, плински пумпи и слично).

Интегрираниот автоматски систем за управување е систем за постојана електронска комуникација на објектот (каде е ставена во употреба фискална апаратура) со Управата за јавни приходи.

Преку системот секојдневно автоматски се пренесуваат податоците, во вид на дневен финансиски извештај.

Интегрираниот автоматски систем за управување се состои од:

- GPRS терминал (General Packet Radio Service); и
- Крипто модул.

Што е GPRS терминал?

GPRS терминал е уред кој обезбедува двонасочна комуникација со фискалниот апарат, двонасочна комуникација со крипто модулот и двонасочна комуникација со серверот на Управата за јавни приходи, со што се овозможува двонасочен пренос на податоци помеѓу серверот на Управата за јавни приходи и фискалниот систем на опрема.

Што е крипто модул?

Крипто модул е уред кој служи за криптирање и дигитално (нумеричко) потпишување на фискалните и сторно сметки, дневни, периодични и контролни финансиски извештаи пред нивно печатење и испраќање до серверот на Управата за јавни приходи.

Што е електронски контролен траг?

Мемориска картичка е медиум во кој се запишува и чува електронски контролен траг од сите фискални и сторно сметки, дневни, периодични и контролни финансиски извештаи.

Каков вид на фискален апарат да одберете?

Во зависност од обемот и видот на дејноста која ја остварува даночниот обврзник, понудени се различни видови фискални апарати, со различни можности: за продавници, ресторани, хотели; мали и поголеми; самостојни или поврзани со компјутерски систем; како и подвижни фискални апарати кои работат без напојување со електрична енергија.

Подетални функционални и технички упатства можат да се добијат од производителите на фискална опрема (види страница 16).

Дали даночниот обврзник самостојно одлучува за избор на фискалната апаратура која ќе ја употребува?

Даночниот обврзник самостојно одлучува со кој овластен производител ќе склучи договор за набавка на фискална апаратура. Притоа, мора да се

почитуваат основните функционални и технички карактеристики кои ги нудат апаратите, наспроти потребите за фискализација на конкретниот работен простор.

Што претставуваат фискалната и сервисната пломба?

Фискална и сервисна пломба се жигови кои гарантираат достапност до сите компоненти кои влијаат на фискалната функционалност на апаратот.

Што е фискализација?

Фискализација е процес потребен за пуштање на фискалниот апарат во употреба, односно внесување на потребните податоци за даночниот обврзник во фискалната меморија, нејзино активирање и ставање во функција. Од тој момент даночниот обврзник ќе може да издава фискални сметки, а податоците за прометот се зачувуваат во фискалната меморија.

Што е фискална сметка?

Фискална сметка е документ издаден од фискалната апаратура со кој се потврдува плаќањето на цената на доброто, односно услугата.

Кои елементи ги содржи фискалната сметка?

Фискалната сметка ги содржи следните елементи:

1. Текст „ФИСКАЛНА СМЕТКА“;
2. Реден број на фискалната сметка во тековниот ден;
3. Назив и седиште на даночниот обврзник;
4. Назив и адреса на објектот за промет на добра и услуги;
5. Даночен број ЕДБ;
6. Даночен број под кој е регистриран за ДДВ;
7. Опис и количина на прометот на добро, односно услуга, цена и износ, по Поединечни даночни стапки или даночен код (даночна група);
8. Точна даночна стапка изразена во процент или даночен код (даночна група) која е дефинирана на крајот од сметката;
9. Евентуални подзбирови;
10. Вкупен промет остварен од македонски производи кој треба да биде искажан со текстот “ПРОМЕТ ОД МАКЕДОНСКИ ПРОИЗВОДИ” и не може да се појави на која било друга линија во сметката;
11. Пресметан данок од македонски производи прикажан по даночни стапки или даночен код (даночна група);

12. Вкупен износ на данок од македонски производи;
13. Вкупен промет кој се должи со текст “ВКУПЕН ПРОМЕТ” и не може да се појави на која било друга линија во сметката;
14. Вкупен износ на данок;
15. Пресметан данок прикажан по даночни стапки, заедно со даночен код доколку се користи;
16. Задолжителен опис на плаќањата или делумните плаќања (во готово или со платежна картичка);
17. Податоци за кусур доколку го има;
18. Уникатен 2D баркод во кој е кодирана содржината на фискалната сметка;
19. Час и датум (24 часовен формат: чч-мм или чч:мм и дата во формат дд/мм/гг или дд-мм-гг) на издавање;
20. Прогресивен број на фискалната сметка;
21. Фискално лого, регистарски број на фискален апарат и регистарски број на фискална меморија; и
22. Текст “ФИСКАЛНА СМЕТКА”.

Како да ја препознаете сметката што не е фискална?

За да се уверите дека издадената фискална сметка е важечка, треба да проверите:

1. Дали точно се наведени името и адресата на даночниот обврзник и на објектот каде се врши прометот?
2. Дали се наведени сите купени производи со нивната вистинска вредност?
3. Дали постои натписот “ФИСКАЛНА СМЕТКА”?
4. Дали е внесен регистрациониот број на фискалниот апарат и фискалната меморија?
5. Дали е наведено времето на издавање на сметката и нејзиниот прогресивен број?
6. Дали на фискалната сметка има отпечатено 2D баркод и фискално лого?
7. Сите елементи на сметката да се дадени по редоследот наведен во претходната точка.

Доколку констатирате неправилности на фискалната сметка, веднаш и неодложно известете ја Управата за јавни приходи, а како доказ приложете ја касовата сметка со неточните податоци (види страница 11).

Кои се составни делови на фискалната сметка?

Фискалната сметка се запишува во два примерока кои се нарекуваат бонов и електронски контролен траг, кои се идентични и се запишуваат истовремено. Исечок од боновиот траг се дава на купувачот на доброто, односно на корисникот на услуга, а електронскиот контролен траг го задржува даночниот обврзник се запишува во мемориска картица во фискалниот апарат.

Дали треба да се чува контролниот траг?

По исполнување на капацитетот на електронскиот контролен траг, даночниот обврзник е должен контролниот траг од фискалната сметка да го чува во објектот, пет години од датумот на последната евидентирана операција.

Кога се издава фискална сметка?

Фискална сметка се издава на купувачот на доброто, односно на корисникот на услугата во моментот на предавање и плаќање на доброто, односно на извршување и плаќање на услугата. Исклучок од ова е правило е дилерската трговија кога даночниот обврзник фискалната сметка ја издава на дистрибутерот, кој е должен да ја враќа на купувачот при плаќањето на цената на доброто.

Дали даночниот обврзник е должен да издава фискална сметка?

Даночниот обврзник е должен да ја издаде фискалната сметка во пропишана форма и содржина. Сметката која не ги содржи задолжително пропишаните елементи не се смета за фискална сметка.

Дали фискални сметки треба да издаваат возачите на такси возила?

И возачите на такси возила се должни да издаваат фискална сметка на секој свој патник, односно да употребуваат електронски таксиметар со фискална меморија (фискален таксиметар), кој е одобрен и може да се набави.

Владата на РМ донесе Одлука за ослободување од обврска за користење на интегриран автоматски систем за управување на вршителите на авто-такси превоз на патници, со која се ослободуваат вршителите на авто-такси превоз на патници од обврската за користење на интегриран автоматски систем за управување со ГПРС³.

---

³) За рокот за ослободување види <http://www.ujp.gov.mk/mk/regulativa/opis/269>

Дали во фискалната сметка може одвоено да се искаже соодветна такса (комунална, за води и сл.) со даночна стапка 0%?

Согласно Законот за данокот на додадена вредност во даночната основа, опфатени се даноците вклучувајќи ги акцизите, таксите, придонесите и други давачки пропишани со посебни закони, освен данокот на додадена вредност.

Дали преку фискалниот апарат може да се искаже попуст?

Преку фискалниот апарат може да се искаже попуст, но во фискалната сметка покрај редовната цена на производот, односно услугата, треба да се искаже процентот (%) за кој се намалува цената и намалената цена.

Дали треба да се издаде фискална сметка при продажба на билети, влезници и слично за културно-спортски и други манифестации?

Доколку приредувачот на културно-спортска или друга манифестација продава билети, влезници и слично, за кои наплаќа во готово треба да издава фискални сметки.

Дали купувачот треба да бара фискална сметка?

Купувачот на доброто, односно корисникот на услугата неопходно мора да побара фискална сметка. Фискалната сметка е документ со кој купувачот може да потврди дека соодветното добро го купил од соодветен објект, на датумот отпечатен на сметката.

Дали купувачот треба да ја чува фискалната сметка?

За да го користи правото за рекламација, купувачот треба да ја чува сметката до истекот на гаранцискиот рок на доброто или до истекот на рокот на траење.

Што треба да направи купувачот доколку продавачот одбие да му издаде фискална сметка или не поседува фискален апарат?

Во вакви случаи, веднаш известете ја Управата за јавни приходи на бесплатниот телефонски број 198 или преку интернет со пополнување на е-формулар <http://kontaktcentar.ujp.gov.mk>

Анонимноста и дискрецијата на јавувачот се обезбедени во целост.

Дали даночниот обврзник е должен да го информира купувачот да бара фискална сметка?

Даночниот обврзник е должен на видно место да постави “Соопштение” со кое го информира купувачот на доброто, односно корисникот на услуга за неговата обврска да бара фискална сметка.

“Соопштението” може да се преземе од веб страницата на УЈП

<http://www.ujp.gov.mk/mk/kampanji/category/66>

Дали може да се врати доброто после издавање на фискална сметка?

Во случај на враќање на добро се издава документ Касова сметка за сторна трансакција.

При враќањето на доброто, на продавачот треба да му се достави фискалната сметка која се закачува за сторно сметката и заедно се приложуваат кон дневниот финансиски извештај.

На овој начин се правда издадената сторна сметка.

Не е дозволено издавање на сторно сметка при продажба на нефинансирани деривати и авио-такси превоз.

ДРУГИ ОБВРСКИ ПОВРЗАНИ СО КОРИСТЕЊЕТО НА ФИСКАЛНА АПАРАТУРА

Кога треба да се започне со користење на фискалната апаратура?

Даночниот обврзник е должен да монтира, воведи во користење и да ја користи фискалната апаратура од самото пуштање во употреба на објектот, од каде се врши прометот.

Дали треба да се воведи фискална апаратура за секое работно место од каде што се извршува прометот на добрата или прометот на услугите?

Даночниот обврзник е должен да воведи и да користи фискална апаратура за секое работно место од каде што извршува промет на добра или услуги кои се наплатуваат готовински.

Дали секој ден треба да се печати Дневен финансиски извештај?

Дневниот финансиски извештај (дневно затворање) треба да се печати еднаш, во текот на 24 часа од работниот ден. Дневно затворање не се врши ако објектот е затворен во текот на целиот ден.

Дали треба да се води Книга за дневни финансиски извештаи?

Покрај меморирањето на прометот во фискалната меморија, даночниот обврзник има обврска да води и Книга за дневни финансиски извештаи. Книгата се води во случај на губење на другите евиденции, и се води за секој деловен објект во кој се користат фискални апарати. Во објект во кој се користат повеќе фискални апарати, дневните финансиски извештаи се евидентираат збирно. Во книгата се регистрираат податоците за: вкупниот промет и ДДВ по работни денови; збирно за секој календарски месец; вкупно за годината. Книгата за дневни финансиски извештаи (образец КДФИ-01) преземете ја од веб страницата на УЈП <http://www.ujp.gov.mk/mk/obrasci/opis/14>

Како да се продолжи со работа во случај да снема електрична енергија?,

Фискалната апаратура има батериско напојување со кое може да се работи одредено време во случај на прекин на електрична енергија. Откако ќе се потроши батеријата, прометот се евидентира со издавање на парагон блокови и со водење на Итна сметководствена книга (образец ИСК-03).

Образецот преземете го од веб страницата на УЈП

<http://www.ujp.gov.mk/mk/obrasci/opis/10>

Како да се продолжи со работа во случај фискалната апаратура да се расипе?

Во случај кога апаратурата ќе се расипе, даночните обврзници кои се должни да поседуваат резервна фискална апаратура, треба да ја користат резервната фискална апаратура до моментот на враќање во функција на главната фискална апаратура. Даночните обврзници кои немаат обврска да поседуваат резервна фискална апаратура, прометот го евидентираат со издавање на Парагон блок и Итна сметководствена книга до моментот на враќање во функција на главната фискална апаратура.

Дали парагон блокот и ИСК-03 треба да бидат заверени во УЈП?

Првата заверка на Парагон блоковите и на Итната сметководствена книга (образец ИСК-03) се врши службено во УЈП, со фискализирање на апаратот. Доколку даночниот обврзник подоцна има потреба од нови парагон блокови или Итна сметководствена книга треба да се обрати во УЈП, да поднесе Пријава за заверка на парагон блок (образец УЈП-УД-3.2-11) и Итна сметководствена книга (образец ИСК-03). Обрасците може да се преземат од веб страницата на УЈП преку веб линкот <http://www.ujp.gov.mk/mk/obrasci/pregled/filter/8/0>

Дали може да се заверат парагон блок и Итна сметководствена книга во случај кога апаратот сеуште не е фискализиран?

Парагон блок и Итна сметководствена книга се заверуваат врз основа на фискализиран апарат, односно врз основа на издадено Решение за фискализација од УЈП.

Дали треба да се воведат фискален апарат и издаваат фискални сметки ако плаќањето на услугите се врши исклучиво преку фактура или уплатница во банка?

Ако плаќањето на дадените услуги се врши исклучиво безготовински, односно преку фактури или уплатници во банка, тогаш не сте должни да воведете и користите фискален систем на опрема и да издавате фискални сметки.

Која е постапката за издавање на дупликат решение за фискализација?

За да се издаде препис на Решение за регистрирање на фискален систем на опрема треба во надлежната организациона единица на УЈП, каде е регистриран фискалниот апарат, да доставите писмено Барање за издавање на препис на решение (образец УЈП-ПР-3.2-16) <http://www.ujp.gov.mk/mk/obrasci/opis/126>

Дали е дозволено да се издаваат парагон блокови при продажба на нафта и нафтени деривати?

Продажбата на нафта и нафтени деривати на мало треба да се врши исклучиво преку електронски систем со фискална меморија за регистрирање на прометот на нафта и нафтени деривати на мало. Фискалната меморија се блокира при нарушена врска во системот.

Дали обврзникот треба да поседува резервен фискален апарат?

Даночниот обврзник чиј готовински промет во деловниот објект надминува 1.000.000 денари во претходната година, со исклучок на даночните обврзници кои вршат промет на нафтени деривати на мало (бензиски пумпи) и автотакси превозници, е должен да регистрира резервен фискален систем на опрема.

Дали како резервен фискален апарат може да се користи стариот фискален апарат без ГПРС уред?

Од 01.02.2015 година треба да се користат исклучиво фискални апарати со ГПРС уред.

Дали треба да се склучи договор за сервисно одржување на фискалната апаратура?

Заради правилно евидентирање на прометот даночниот обврзник е должен фискалните апарати да ги чува и одржува во исправна состојба.

За таа цел, обврзникот е должен да склучи договор за сервисно одржување со овластениот производител на фискална опрема.

Како корисникот на фискална апаратура да научи да го употребува апаратот?

При набавка на фискалниот апарат производителот на фискална опрема е должен на купувачот да му достави техничко упатство и да изврши бесплатна обука за користење на фискалниот апарат.

Дали обврзникот треба да внесе касов максимум?

Обврзникот пред почетокот на работата или во текот на работниот ден треба да внесе податок во касата за ситните пари кои ќе ги користи (касов максимум). Сите фискални апарати имаат можност за внес на ситни пари.

ПРОИЗВОДИТЕЛИ И СЕРВИСЕРИ

Кој е овластен да произведува и дистрибуира фискален систем на опрема?

Овластени да произведуваат фискални апарати, односно интегриран автоматски систем за управување, се само домашните правни лица кои учествувале на организиран јавен повик на Министерството за финансии, ги исполниле пропишаните критериуми и добиле дозвола за производство. Следните домашни правни лица (по азбучен ред) се овластени за производство на фискална опрема:

1. **Акцент компјутери** - ул. „Орце Николов“, бр.133-Д3, 1000 Скопје
тел. + 389 2 31 33 122
2. **Давид компјутери** - ул. „Матеја Матевски“, бр.4/1-ДП 3 Аеродром, 1000 Скопје, тел. 02/ 24 50 372
3. **Дуна компјутери** - ул. „Скупи бр.57а“, тел.02/31 04 500, 1000 Скопје
4. **Електро Софт** - ул. „Огњан Прица“ бр.41а, 1000 Скопје
тел. + 389 2 27 75 515
5. **Макпетрол АД** - ул. „Св. Кирил и Методиј“ бр.4, 1000 Скопје
тел. + 389 2 31 12 144

Кој издава одобрување за користење на фискален систем на опрема?

По претходно добиен сертификат од овластено контролно тело и по исполнување на одредени законски услови, Министерот за финансии издава дозвола за одобрување и користење на соодветен модел на фискална апаратура, односно за интегриран автоматски систем за управување, при што на секој производител му се издава дозвола за производство и продажба на соодветен тип и модел на фискален систем на опрема.

Кој може да го врши сервисирањето и одржувањето на фискалната апаратура?

Сервисирањето и одржувањето на фискалните апарати го вршат сервисните центри на овластените производители. Овластениот сервисер има обврска за поправка или замена на фискална апаратура во текот на 72 часа од барањето за интервенција на корисникот на апаратурата и најмалку едно одржување во годината, како превентивно одржување со редовно обезбедување на резервни делови и техничка помош.

Колку овластени сервисни центри треба да поседуваат производителите?

Производителите на фискална опрема треба да имаат отворено најмалку три сервисни центри во Република Македонија, како и сервисен центар во Регионалната дирекција на УЈП на чие подрачје се продадени над 1000 фискални апарати.

Дали овластените сервиси водат евиденција за фискалните апарати?

Овластените сервиси издаваат Сервисна книшка за секој апарат во која, покрај податоците за корисникот на апаратот и за самиот апарат (тип, модел и број), ги внесуваат и податоците за техничкото одржување и сервисирање на апаратот, време и опис на секоја посебна интервенција над апаратот и податоци за времена дислокација на апаратот заради поправка.

Дали има санкции за овластените производители на фискална опрема?

Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот на фискален систем на опрема за сторен прекршок, ако:

1. не обезбеди банкарска гаранција во роковите наведени во членот 16-а од Законот;
2. не обезбеди редовно резервни делови, техничка помош и сервисирање;
3. не обезбеди три сервисни центри во Република Македонија, како и сервисен центар во регионална дирекција, на чие подрачје се продадени над 1.000 фискални системи на опрема; и
4. не изврши поправка или замена на фискалната апаратура во текот на 72 часа од барањето за интервенција од корисникот на апаратурата на самото место или во сервисниот центар (член 16 алинеја 4).

Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од точките 1, 2, 3 и 4.

Дали постои регистар на одобрен фискален систем на опрема?

Управата за јавни приходи води Регистар на одобрени фискални системи на опрема, според тип и модел.

Исто така, постои и евиденција на фискализирани апарати по број на фискален апарат и број на фискална меморија за секој даночен обврзник, поодделно.

ПОСТАПКА НА ФИСКАЛИЗАЦИЈА

Дали треба да се извести Управата за јавни приходи за купување на фискален таксиметар?

По набавката (склучување на договорот за набавка) на фискален таксиметар од овластениот производител, даночниот обврзник или неговиот застапник истата ја пријавува во УЈП со Пријава за регистрација на фискален систем на опрема (образец ФА-01). Образецот ФА-01 вообичаено го дава производителот при склучување на договорот за набавка, но исто така е достапен и преку веб линкот <http://www.ujp.gov.mk/mk/obrasci/opis/11>

Како се регистрира фискалниот систем на опрема?

Регистрацијата на фискалниот систем на опрема (во натамошниот текст: ФСО) се врши во овластен сервисен центар на производителот на фискална опрема од страна на стручно техничко лице / сервисер. Сервисерот иницира постапка за регистрација на ФСО, при што ФСО испраќа електронска пратка до серверот за регистрација во Управата за јавни приходи.

Како се врши регистрација на фискален таксиметар?

За разлика од другите фискални системи на опрема, согласно Одлука за ослободување од обврска за користење на интегриран автоматски систем за управување на вршителите на авто-такси превоз на патници, регистрацијата на фискален таксиметар се врши со поднесување на Пријава за регистрирање на фискална апаратура (образец ФА-01) се поднесува до даночните канцеларии на УЈП. Заради поедноставување на постапката, пополнетиот образец ФА-01 може да биде доставен до Управата за јавни приходи и од страна на овластениот производител, веднаш по склучување на договорот за купопродажба на фискалниот таксиметар со даночниот обврзник.

Во прилог кон пријавата треба да се достави и купопродажниот договор и фактурата (испратницата) за набавената опрема. Притоа потребно е во Управата за јавни приходи, на образец за регистрација УЈП-РДО, да се пријават податоците за видот и регистарскиот број на возилото во кое ќе се употребува фискалниот таксиметар.

Дали даночниот обврзник треба да добие документ со кој се потврдува регистрирањето на фискалниот апарат?

По завршување на постапката за фискализација, УЈП изготвува Решение за регистрација на фискален систем на опрема. Решението се доставува до даночниот обврзник преку службено лице кое истовремено врши проверка дали фискалната опрема се наоѓа на соодветната адреса и дали е во употреба.

Каде се врши постапката на фискализација?

Постапката на фискализација се врши во сервисниот центар на овластениот производител, а ја извршува службено лице од Управата за јавни приходи во присуство на овластен сервисер.

Фискализацијата на бензинските пумпи се врши на самата пумпа од страна на службено лице од УЈП, во присуство на овластениот сервисер и даночниот обврзник.

Како се врши регистрација на подвижен фискален апарат?

Регистрацијата на подвижен фискален апарат се врши на ист начин, како и за останатите фискални апарати, опишано погоре. Кога подвижен фискален апарат се користи во возило, потребно е во Управата за јавни приходи, на образец за регистрација УЈП-РДО, да се пријават податоците за видот и регистарскиот број на возилото во кое ќе се употребува подвижниот апарат.

Ако подвижниот апарат се употребува од место до место (амбулантна продажба, панаѓури и слично), тогаш апаратот се пријавува со адреса на седиште на фирмата или на местото на живеење на даночниот обврзник.

Образецот преземете го од веб страницата на УЈП

<http://www.ujp.gov.mk/mk/obrasci/opis/16>

Како се врши фискализација на фискален таксиметар?

Фискализацијата на фискалните таксиметри (електронски таксиметар со фискална меморија) се врши во сервисниот центар на овластените производители на фискални таксиметри.

Дали може да се замени фискалниот апарат?

Доколку даночниот обврзник сака да го замени постоечкиот фискален апарат со нов, најпрвин треба да се изврши дерегистрација на постоечкиот ФСО.

Дерегистрацијата на ФСО се врши во сервисниот центар на овластениот производител. Сервисерот иницира постапка за дерегистрација на ФСО, при што ФСО испраќа електронска пратка (наредба за дерегистрација) до серверот во Управата за јавни приходи. Серверот врши проверка на податоците од наредбата за дерегистрација и испраќа до ФСО електронска пратка со соодветен одговор. Потоа на ист начин, во сервисниот центар се врши регистрација на новиот ФСО.

Дерегистрацијата на фискалните таксиметри се врши со поднесување на Пријава за престанок на регистрација на фискален систем на опрема во УЈП (образец ФА-03).

Дали може да се продаде фискалниот апарат?

Доколку даночниот обврзник сака да престане да го употребува фискалниот апарат со цел истиот да го продаде на друг даночен обврзник, се спроведува истата постапка опишана во делот за замена на фискален апарат.

Што треба да се направи ако фискалната апаратура се премести во друг деловен објект или друг град?

Доколку даночниот обврзник има потреба да ја промени локацијата на фискалниот апарат, треба да се обрати во сервисниот центар за да се изврши промената. Сервисерот иницира постапка за промена на податоци на ФСО, при што ФСО испраќа електронска пратка (наредба за промена на податоци) до серверот за регистрација во Управата за јавни приходи.

Промена за фискалните таксиметри се врши со поднесување на Пријава за промена на фискален систем на опрема (образец ФА-02) во Управата за јавни приходи. Образецот преземете го од веб страницата на УЈП

<http://www.ujp.gov.mk/mk/obraci/opis/12>

Кога треба да се промени фискалната меморија?

Даночниот обврзник треба да ја промени фискалната меморија на својот апарат со резервна фискална меморија во следните случаи:

- при пополнување на капацитетот на фискалната меморија; и
- при оштетување на фискалната меморија, кога истата не го дозволува отчитувањето.

Демонтажата на фискалната меморија ја врши сервисен техничар на овластениот производител на фискалната опрема, во присуство на даночниот обврзник и овластено лице од УП. Демонтажата се извршува во сервисен центар. За резервната меморија се спроведува постапка на фискализација.

Кога треба да се промени крипто медиумот?

Крипто медиумот, кој е составен дел на крипто модулот, се менува на секои три години.

ДАНОЧНИ ОЛЕСНУВАЊА

Дали даночниот обврзник може да користи даночни олеснувања за набавена и ставена во употреба фискална апаратура?

Овозможено е даночно олеснување при набавка на фискална апаратура со што се намалува пресметаниот данок на добивка⁴, односно персоналниот данок на доход⁵ за вредноста на набавените и ставени во употреба фискални апарати, но најмногу до вредноста на десет фискални апарати. Даночното олеснување се остварува со поднесување на соодветни барања и прилози кон нив, до УЈП и тоа:

За даночно олеснување на данокот на добивка

Барање за даночно ослободување за воведен фискален систем на опрема

Образец ДД-07

<http://www.ujp.gov.mk/mk/obraci/opis/156>

За даночно олеснување на персоналниот данок на доход

Барање за даночно ослободување за воведен фискален систем на опрема

Образец ПДД-02

<http://www.ujp.gov.mk/mk/obraci/opis/157>

Во прилог кон обрасците се поднесува Решение за регистрација на фискален систем на опрема издадено од УЈП и фактура за набавена фискална опрема.

---

4) Член 36-б од Законот за данок на добивка

5) Член 30-к од Законот за персоналниот данок на доход

ПОСТАПКИ СО ДОКУМЕНТИТЕ

Кои документи колку треба да се чуваат?

Даночниот обврзник ги чува во деловниот објект пет години од датумот на последната операција извршена со фискалниот апарат:

1. Парагон блоковите;
2. Дневните финансиски извештаи;
3. Книгата за дневни финансиски извештаи;
4. Итната сметководствена книга;
5. Исполнетата и заменетата фискална меморија;
6. Електронскиот контролен траг;
7. Крипто медиумот.

Како се постапува во случај на губење, оштетување или уништување на решение за регистрација на фискалната опрема?

На барање (образец УЈП-ПР-3.2-16), на даночниот обврзник му се издава препис на Решение за регистрација на фискалната опрема, согласно податоците од Регистарот на фискалната опрема. На решението се запишува дека е “ПРЕПИС”.

Како се постапува во случај на губење, оштетување или уништување на сервисната книшка?

По поднесено писмено барање од страна на даночниот обврзник, производителот/сервисер задолжен за изработка на Сервисната книшка издава Дупликат на сервисната книшка.

Копија од писменото барање се доставува и до надлежната Регионална дирекција на УЈП, а Сервисната книшка се заверува од страна на службеник од Управата за јавни приходи.

КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Управаџа за јавни приходи врши контрола над спроведувањето и примена на Законот за регистрирање на дојовинскиџе плаќања (фискализацијаџа).

И Државниот пазарен инспекторат врши инспекциски надзор над спроведувањето и примената на фискализацијаџа на основа одредбите од Законот за трговија и Законот за државниот пазарен инспекторат.

Дали ќе бидете санкционирани ако не поседувате фискален апарат?

Доколку немате воведено фискален апарат, Управата за јавни приходи ќе ви изрече забрана за вршење на дејност во деловната просторија (објект) во траење од 30 дена ако сте даночен обврзник/правно лице, ако сте даночен обврзник/физичко лице. Истовремено, инспекторот или даночниот контролор ќе ви издаде и прекршочен платен налог за плаќање на глоба за непоседување на фискален апарат која изнесува:

- ✓ За правното лице - 5000 € во денарска противвредност;
- ✓ Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице и трговецот поединец ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице и на одговорното лице во трговецот поединец; и
- ✓ Глоба во износ 500 до 750 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на даночен обврзник - физичко лице.

Ќе ви се овозможи да продолжите со работа пред истекот на времената забрана за вршење на дејност ако набавите фискален апарат, притоа треба да поднесете барање до УЈП и да приложите доказ за набавен фискален апарат и платена глоба. Во тој случај, УЈП ќе го отпечати деловниот простор и ќе ви дозволи да продолжите со вршење на дејност.

Дали ќе бидете санкционирани ако не издавате фискални сметки?

Во случај на неиздавање фискални сметки за извршениот промет или извршената услуга, Управата за јавни приходи ќе ви изрече забрана за вршење на дејност во деловната просторија (објект) во траење од 15 дена ако сте даночен обврзник/правно лице, односно 15 дена ако сте даночен обврзник/физичко лице. Даночниот инспектор или контролор ќе ја одмери глобата во висина согласно Законот за прекршоци.

Ќе ви се овозможи да продолжите со работа пред истекот на времената забрана за вршење на дејност ако ја платите глобата.

Ако глобата ја платите за време на траење на изречената забрана за вршење на дејност, треба да поднесете барање до УЈП и да приложите доказ за платена глоба. Во тој случај, УЈП ќе го отпечати деловниот простор и ќе ви дозволи да продолжите со вршење на дејност.

Контакт центар

ул. „11 Октомври“ бр. 27,
1000 Скопје
тел. 0800 33 000; 02/3253 200

Генерална дирекција Скопје

бул. „Кузман Јосифовски – Питу“ бр.1
(Комплекс банки), 1000 Скопје
тел. 02/3299 500; факс 02/3281 010

Дирекција за големи даночни обврзници

ул. „12-та Ударна бригада“ бр. 2-а,
1000 Скопје
тел. 02/3251 600; факс 02/3251 610

Регионална дирекција Скопје

ул. „11 Октомври“ бр. 27, 1000 Скопје
тел. 02/3163 411; факс 02/3213 938

Регионална дирекција Битола

ул. „Димитар Илиевски – Мурато“ бр.24-а,
7000 Битола
тел. 047/235 504; факс 047/235 501

Регионална дирекција Прилеп

ул. „Прилепски бранители“ бр.6, 7500 Прилеп
тел. 048/416 284

Регионална дирекција Тетово

ул. „Дервиш Цара“ бр. 56, 1200 Тетово
тел/факс 044/335 515

Регионална дирекција Штип

ул. „Плоштад Слобода“ бр. 66, 2000 Штип
тел. 032/397 818; факс 032/392 050

Регионална дирекција Струмица

ул. „Светозар Марковиќ“ бр.1, 2400 Струмица
тел/факс 034/343 057

www.ujp.gov.mk

info@ujp.gov.mk

kontaktcentar.ujp.gov.mk

etax.ujp.gov.mk

e-pdd.ujp.gov.mk

e-aukcii.ujp.gov.mk